#### Tzedakah Priorities: Running Your Tzedakah Like a Business

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com



### Gift size and frequency; Umbrella funds

1. Devarim 15:11

2. Rabbi Ovadia of Bartenura (15<sup>th</sup>-16<sup>th</sup> century Italy, Israel), Commentary to Peah 1:1 גמילות חסדים דבממונו, כגון פדיון שבוים ולהלביש ערומים ולהאכיל את הרעבים וכיוצא בהן יש להן שיעור, שיתן בכל פעם שתבא מצוה כזו לידו חמישית מן הריוח שבנכסיו.

Regarding kindness with one's funds, such as in redeeming captives, clothing people, feeding them and so on, there is a maximum threshold of giving one-fifth of one's funds each time the mitzvah comes to hand.

- 3. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19<sup>th</sup>-20<sup>th</sup> century Lithuania), Aruch haShulchan Yoreh Deah 249:2 באמת שיעורים אלו דמעשר וחומש אינן מן התורה ומדרבנן הוא דאסמכוה אקרא דוכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך
  The thresholds of 1/10 and 1/5 are not biblical; they are rabbinic, linked to, "I will tithe all that You give me."
- 4. Rabbi Avraham Zvi Hirsch Eisenstadt (19th century Lithuania), Pitchei Teshuvah Yoreh Deah 331:12 ווימה על הגאונים הנזכרים שנעלם מהם תשובת מהר"ם רוטנבורג סימן ע"ד מבואר שם כדעת הב"ח שאינו מה"ת ולא מדרבנן ואינו אלא מנהגא בעלמא

I am surprised at these Gaonim, who did not know of the Maharam's responsum which matches the view of the Bach that this is neither biblical nor rabbinic, but custom.

5. Anonymous (13th-14th century Spain), Sefer haChinuch 216 הקב"ה רצה להיות עמו אשר בחר מעוטרים בכל מדה טובה ויקרה, ושיהיה להם נפש ברכה ורוח נדיבה. וכבר כתבתי כי מתוך הפעולה הקב"ה רצה להנפש ותהיה טובה ותחול ברכת ד' בה. ואין ספק כי בהותיר האדם חלק אחד מפירותיו בשדהו ויפקירם שיהנו בו הצריכים, תראה תתפעל הנפש ושובע רצון ורוח נכון ומבורך, וכי ד' יתברך השביעו בטובו, וגם נפשו בטוב תלין. והמאסף הכל אל הבית ולא ישאיר אחריו ברכה שיהנו בם האביונים אשר ראו השדה בקמותיה ויתאוו תאוה אליה למלא נפשם בה כי רעבו, יורה בנפשו בלי ספק רוע לב ונפש רעה Gd desired that His nation should be crowned in every good and precious trait, with a spirit of blessing and generosity. As I have already written, the soul is inspired by our activities, and so it will become good, and Gd's blessing will come to it. There is no doubt that when a person leaves some of his produce in his field, rendering it ownerless for all to benefit, you will see in his spirit satisfaction, a proper and blessed spirit, and a sense that Gd has sated him with His plenty, and His spirit will rest in goodness. One who gathers everything into his house, and who will not leave behind any blessing for the needy who saw the field with its standing grain and who longed to fill their desire with it, for they hunger, demonstrates a wicked heart and bad spirit.

6. Talmud, Bava Metzia 32b

אוהב לפרוק ושונא לטעון מצוה בשונא כדי לכוף את יצרו

One who could either unburden his friend's animal or load his foe's animal is instructed to help his foe, to control his spirit.

7. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Laws of Kings 10:12

צוו חכמים לבקר חוליהם, ולקבור מתיהם עם מתי ישראל, ולפרנס ענייהם בכלל עניי ישראל, מפני דרכי שלום, הרי נאמר טוב ד' לכל ורחמיו על כל מעשיו, ונאמר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום.

The Sages have instructed us to visit their sick, to bury their dead as we bury Jewish dead, and to support their indigent along with Jewish indigent, to promote peaceful paths, as it is written, "Gd is good to all, and His mercy is upon all of His creations," and "Her paths are pleasant paths, and all of her ways are peace."

#### 8. Talmud, Eruvin 63a

כל הנותן מתנותיו לכהן אחד מביא רעב לעולם...

One who gives all of his tithes to one kohen brings famine to the world...

# 9. Rambam (12th century Egypt), Commentary to Pirkei Avot 3:15

המעלות לא יושגו לפי שעור גודל המעשה, אלא לפי רוב מספר המעשה... משל זה, שהאדם אם יתן למי שראוי אלף דינר, בפעם אחת ולאיש אחד, לא תושג לו מעלת הנדיבות בזה המעשה האחד הגדול, כמו שתושג למי שיתנדב אלף פעמים באלף דינר, ויתן כל דינר מהם על צד הנדיבות

Great qualities will not be achieved via great deeds, but via a great number of deeds... For example: One who gives 1,000 dinar to a suitable recipient, once, to one person, will not achieve generosity via this one great deed, as will one who gives 1,000 dinar over one thousand occasions, each one generously.

10. Rabbi Yosef Karo, Rabbi Moshe Isserless (16th century Israel/Poland), Shulchan Aruch Yoreh Deah 256:1, 257:2 רנו:א - כל עיר שיש בה ישראל, חייבים להעמיד מהם גבאי צדקה אנשים ידועים ונאמנים...

רנז:ב – מחבר - ואין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה... הגה: ומ"מ כדי שיהיו נקיים מד' ומישראל, טוב להם ליתן חשבון (טור). וכל זה בגבאים הכשרים, אבל מי שאינו כשר, או שנתמנה באלמות וחזקה, צריך ליתן חשבון. וה"ה בכל ממונים על הצבור.

256:1 – Any city with Jewish inhabitants must appoint known, credible people as collectors of tzedakah...

257:2 – <u>Mechaber</u>: We do not demand accounts of tzedakah from collectors... <u>Rama</u>: But it is good for them to present accounts, to fulfill the verse, "And you shall be innocent from Gd and from Israel." And the above is where we have collectors who are known to be righteous; otherwise, or where they have taken the position through their strength, they must offer accounts. The same is true for all communal appointees.

# 11. Rabbi Moshe Feinstein (20th century Russia, USA), Igrot Moshe Yoreh Deah 1:149

נראה לע"ד פשוט שהמקור לחיוב זה הוא מהא דתניא בב"ב דף ח' שלשים יום לתמחוי ג"ח לקופה... ואם ליכא חיוב על בני העיר לעשות קופה אין שייך לחייב לאלו הבאים אח"כ שלא היו בהסכם בני העיר כשעשו הקופה

It appears clear, in my humble opinion, that the proof of this obligation [to establish a communal tzedakah fund] is the talmudic statement (Bava Batra 8) that new residents of a city must contribute to the [daily] tamchui [food collection] after they have lived there for thirty days, and to the [weekly] kupah [fund] after they have lived there for three months... If there were no obligation for residents to create a fund, how could one obligate those who came later and were not involved in the communal decision that established the fund?

12. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Laws of Gifts to the Needy 9:3

מעולם לא ראינו ולא שמענו בקהל מישראל שאין להן קופה של צדקה...

Never have we seen or heard of a Jewish community which lacked a tzedakah fund!

# "In Your Land"

13. Talmud, Bava Metzia 71a

תני רב יוסף... ענייך ועניי עירך - ענייך קודמין, עניי עירך ועניי עיר אחרת - עניי עירך קודמין.

Rav Yosef taught...If you have a choice between your own poor and those of your city, choose your own poor first. If you have a choice between the poor of your city and the poor of another city, choose the poor of your city first.

### 14. Deuteronomy 15:7

: כִּי יִהְיָה בָּךְּ אֶבְיוֹן מֵאַמֵּד אַתֶּיךּ בְּאַרְיִּךְ בָּאַרְיִךְ בָּאַרְיִךְ בָּאַרְיִךְ הָאֶבְיוֹן: שִׁיּרָיוּ בָּאַבְיוֹן מֵאַמֵּד אַתָּיךּ בָּאַרְיִךְּ בְּאַרְיִּךְ בָּאַרְיִךְ בָּאַרְיִךְ בְּאַרְיִךְ בְּאַרְיִן מְאַבְיוֹן מֵאַמִּד אַתְּיִךְ בְּאַרְיִךְ בְּאַרְיִן מְּאַבְיוֹן מַאַמֵּד אַתְּיִרְ בְּאַרְיִךְ בְּאַרְיִן בְּאַרְיִּךְ בְּאַרְיִן מְּאַרְיִרְּ בְּאַרְיִּךְ בְּאַרְיִּרְ בְּאַרְיִּרְ בְּעָּרְיוּ בְּאַרְיוֹן מַאַמִּד אַתְּיִרְ בְּאַרְיוֹן מַאַמִּד אַנְיוֹן מַאַמִּד אַתְּיִרְ בְּאַרְיוֹן מַאַבְּרִיךְ בְּאַרְיוֹן מַאַמִּד אַנְיִין מָאַרְיִּדְּ בְּאַרְיוֹן מַאַמִּד אַנְיִין מְּאַרְיִין מָּאַרְיוֹן מַאַמָּד אַנְיִין מְּעָבְיוּ בְּאַרְיוֹן מַאָּרִיךְ בְּאַרְיוֹן מַאַבְיוֹן מַאַמָּד אַנְיִין בְּיוֹן מַאַבְיוֹן מַאַבְּיוֹן מַאַבְּיוֹן בְּיּבְּיוֹן בְּיִּבְיוֹן מַאַבְּיוֹן בְּיּאַרְיוֹן מַאַבְיוֹן מַאַבְיוֹן מַאָּבְיוֹן מַאָּבְיוֹן מַאָּבְיוֹן בְּיּבְּבְיוֹן בְּאַבְיוֹן מָּעָבְיוֹן בְּיוּבְיוּ בְּיוֹיְ בְּיוֹין בְּיוֹין בְּיוֹבְיוֹן מָּאָרְיוֹן בְּיוֹבְיוּ בְּבְיוֹן בְּיוֹבְיוּ בְּיוֹבְיוֹין בְּיוּבְיוֹין בְּיוּבְיוֹין בְּבְיוֹן בְּיוֹבְיוֹין בְּיוֹבְיוֹין בְּיוֹבְיוּ בְּבְיוֹן בְּיוֹבְיוֹן בְּיוֹבְיוּ בְּיוֹין בְּיוֹבְיוֹין מָּאָבְיוֹן מַאָּבְיוֹן מַאָּבְיוֹן בְּיוֹבְיוּ בְּיוֹיוֹין מָּיְיִיוּ בְּיוֹיוְ בְּיוֹין בְּיוֹין בְּיוֹיוֹן מַאָּבְיוֹן בְּיוּיְיוֹן בְּיוּבְיוֹן בְּיוֹיוֹן בְּיוּבְיוֹין בְּיוֹיוֹם בְּיוֹיוֹין בְּיוּבְיוֹין בְּיוּבְיוֹן בְּיוֹיוֹין בְּיוּבְיוֹין בְּיוֹיוֹין בּיוּיוֹין בְּיוּיוּיוֹין בְּיוּיוֹין בְּיוּבְיוּיוּ בְּיִבְיוּיוֹיוְיוּיוּ בְּיּבְיוּיוּיוּ בְיוֹיוְיוּיוּיוּיוּ בְּיוֹיוְיוּיוּ בְיוֹיוּיוּ בְיוּיוּיוּ בְיוֹיוּיוּיְיוּיוּ בְּיוּיוּיוּ בְּיוּיוּיוּ בְּיוּבְיוּיוּיוּ בְיוּיוּבְיוּיוּ בְּיוֹיוּיוּ בְּיוּבְיוּ בְּיוֹיוְיוּ בְּבְיוּיוּיוּיוּ בְּיוּיוּיוּיוּ בְּיּבְיוֹיוְיוּיְיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּ בְיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּיוּ בְיוּיו

#### 15. Midrash, Sifri to Devarim, Reeh 116

באחד שעריך, יושבי עיר אחרת. בארצך, יושבי הארץ קודמים ליושבי עיר אחרת. "In one of your gates" – residents of your city precede residents of other cities. "In your land" – residents of the land precede residents outside the land.

16. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Yoreh Deah 251:3

ויושבי ארץ ישראל קודמין ליושבי חוצה לארץ

Israelis precede those who dwell outside of Israel.

### 17. Rabbi Yoel Sirkis (17th century Poland), Bach Yoreh Deah 251:4

ונראה דבשניהם מעיר אחרת קאמר דיושבי ארץ ישראל קודמין ליושבי חוצה לארץ, אבל עניי עירו בחוצה לארץ פשיטא דקודמין לעניי עיר אחרת אפילו הם מארץ ישראל, וכדמשמע מדתני רב יוסף...

It appears that when both of them are from another town it says that Israelis precede residents outside of Israel. But the poor of his own town outside Israel obviously precede the poor of another town, even if they are Israeli, as implied by Ray Yosef...

18. Rabbi Avraham Yitzchak Kook (20th century Israel), Daat Kohen 133

וכבר כתבו הפוסקים, ע"פ דברי הספרי, שעניי א"י נקראים ג"כ עניי עירך

The authorities have already written, based on the Sifri, that the poor of Israel are also called "the poor of your town".

# Enabling?

19. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Choshen Mishpat 97:1

מצות עשה להלוות לעניי ישראל, והיא מצוה גדולה יותר מהצדקה...

There is a mitzvah of lending to the poor of Israel, and this is a greater mitzvah than tzedakah...

#### 21. Talmud, Ketuvot 68a

"בואו ונחזיק טובה לרמאין שאלמלא הן היינו חוטאין בכל יום שנאמר 'וקרא עליך אל ד' והיה בך חטא.""

"Let us be grateful to the tricksters, for if not for them, we would sin daily, as it says, 'And he will call to Gd regarding you, and you will be liable.'"

# **Donor Recognition**

22. Zechariah 6:9-15 (tr. JPS 1985, from sefaria.org)

נִיְהִי דְבַר ד' אֵלֵי לֵאמֹר: לָקוֹם מֵאֵת הַגּוֹלָה מֵחֶלְדֵּי וּמֵאֵת טוֹבִיָּה וּמֵאֵת יְדַעְיָה וּבָאתָ אַתָּה בּיּוֹם הַהוּא וּבָאתָ בֵּית יאֹשִׁיה בֶן צְפַנְיָה אֲשֶׁר בָּאוּ מִבָּבְל: וְלָקַחְתָּ כֶּסֶף וְזָהֶב וְעָשִׁיתָ עֲטָרוֹת וְשַׁמְתָּ בְּרֹאשׁ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן יְהוֹצְדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל: וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמָר ד': נְהוּא יִבְּנָה אָת הֵיכַל ד': וְהוּא יִבְּנָה וְמָשֵׁר שִׁל כָּסְאוֹ וְנָשֵב וּמָשֵׁל עַל כָּסְאוֹ וְהָיָה לַהֵּן עַל כָּסְאוֹ וַעֲצַת שִׁמוֹ וּמְהַיָּה וְלְהַלְבִי וְלְטוֹבִיָּה וְלְטוֹבִיָּה וְלְהַדְעָיָה וּלְחֵן בֶּן צְפַנְיָה לְזַכָּרוֹן בְּהֵיכֵל ד': וּרְחוֹקִים יָבֹאוּ וּבָנוּ בְּהֵיכֵל ד' וִידַעְהֶּם כִּי שָׁמוֹעַ תִּשְׁמִעוּן בִּקוֹל ד' אֵלֹקִיכָם:
ד' צָבַקוֹת שִׁלַחַנִי אַלִיכָם וְהַיָּה אִם שַׁמוֹעַ תִּשִׁמִעוּן בִּקוֹל ד' אֵלֹקִיכָם:

The word of the Lord came to me: Receive from the exiled community—from Heldai, Tobijah, and Jedaiah, who have come from Babylon—and you, in turn, proceed the same day to the house of Josiah son of Zephaniah. Take silver and gold and make crowns. Place [one] on the head of High Priest Joshua son of Jehozadak, and say to him, "Thus said the Lord of Hosts: Behold, a man called the Branch shall branch out from the place where he is, and he shall build the Temple of the Lord. He shall build the Temple of the Lord and shall assume majesty, and he shall sit on his throne and rule. And there shall also be a priest seated on his throne, and harmonious understanding shall prevail between them."

The crowns shall remain in the Temple of the Lord as a memorial to Helem, Tobijah, Jedaiah, and Hen son of Zephaniah. Men from far away shall come and take part in the building of the Temple of the Lord, and you shall know that I have been sent to you by the Lord of Hosts—if only you will obey the Lord your Gd!

# 23. Rabbi David Kimchi (12th-13th century France), Commentary to Zecharyah 6:14

כל אחת מהעטרות תהיה להם לזכרון בהיכל ד' כמו שאמר בתורה לזכרון לפני ד' כלומר **נדבתם תעלה לפני ד' לטוב להם בזה ובבא.** וי"מ לזכרון **שיהיו נזכרים בפי הדורות הבאים** כי היו שמותם כתובים ומפותחים בהם: Each of the crowns will be a memorial for them in the Sanctuary of Gd, as the Torah says, "a memorial before Gd," meaning that their gift will ascend before Gd [to be remembered by Gd] for good for them and for the future. And some explain "a memorial" to be mentioned by future generations, for their names were written and inscribed thereon.

24. Rabbi Shlomo ibn Aderet (13th century Spain), Responsum I 581

איני רואה שיוכלו הצבור לעכב מן הדין ולא מן הראוי מכמה צדדין. כי המקדיש והבונה משלו לשמים מי מעכב על ידו מלהזכיר שמו בשלו?... ועוד דבכמה מקומות בקהילות הקדש שנוהגין כן. גם במקומנו הוא כתוב בכותל ההיכל. וזו מדת חכמים היא ומדת וותיקין כדי ליתן שכר לעשות מצוה. ומדת התורה הוא שהיא כותבת ומפרסמ' עושה מצוה...

I don't see how the community may prevent [an inscription on a gift], not legally and not in terms of what is appropriate, for several reasons. For one who dedicates and builds of is own for Heaven, who can prevent him from mentioning his name on his own?... Further, in several holy communities they do this. In our place, too, it is inscribed on the walls of the sanctuary. This is the trait of scholars, an ancient practice, to reward mitzvot. And it is the trait of the Torah, which records and publicizes mitzvah performance...

25. Rabbi David HaLevi (16<sup>th</sup>-17<sup>th</sup> century Poland), Taz to Yoreh Deah 249:4

שאז לא יוכלו הצבור לשנות אותו דבר למידי אחרינא וכמו שכ' רמ"א סי' רנ"ט סעיף ג':

So that the community will not be able to alter it for any other purpose, as per Rama 259:3.

26. Rabbi Moshe Sternbuch (20th century England, South Africa, Israel), Teshuvot v'Hanhagot 2:481 ונראה עוד שזהו לא רק לטובת אחרים שיתנו כמוהו, אלא גם לטובת הבנים כשרואים לוח זכרון ממעשה אביהם נזכרים ורוצים לעשות כמוהו. וביותר מצד המוסר גופא חייבין להכיר טובה, שהתורה הקפידה על הכרת הטוב, שאפילו למצרים אסור לתעבם שגר היינו בארצם...

It appears further that this is not only to benefit others, to give as he does, but also for the benefit of the children. When they see the memorial board from their ancestors' deeds, they will remember and wish to do the same, and this will energize them to do as they did. Also, in terms of right behaviour itself one must recognize goodness, for the Torah was careful to recognize goodness, for even to Egypt one may not abhor them, for we were strangers in Egypt...

27. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Yoreh Deah 249:13

ועל כל פנים לא יתפאר האדם בצדקה שנותן. ואם מתפאר, לא די שאינו מקבל שכר, אלא אפילו מענישין אותו עליה (סמ"ג מביאו ב"י סי"). ומ"מ מי שמקדיש דבר לצדקה, מותר לו שיכתוב שמו עליו שיהא לו לזכרון, וראוי לעשות כן (תשובת רשב"א סימן תקפ"א). וח"מ מי שמקדיש דבר לצדקה, מותר לו שיכתוב שמו עליו שיהא לו לזכרון, וראוי לעשות כן (תשובת רשב"א סימן הפפ"א). In any case, one may not glorify himself for the tzedakah he gives. And if he does glorify himself, not only does he fail to receive reward, but they even punish him for it. Still, one who dedicates something to tzedakah may write his name on it as a memorial for him, and this is appropriate to do.